

18 januari 2021

Energimarknadsinspektionen

Box 155

631 03 ESKILSTUNA

Organisationsnummer: 556417-0800

Sökandens referens: [REDACTED]

Redovisningsenhet: RER01011

Telefon: [REDACTED]

E-post: [REDACTED]

Komplettering avseende ansökan om nätkoncession till befintlig 52 kV-kraftledning (45 kV systemspänning) i luftledningsutförande mellan Kiilisjärvi och Ekfors i Övertorneå kommun, Norrbottens län med dnr 2020-102661.

KOMPLETTERING

Ei önskar komplettering och förtydligande i detta ärende enligt nedan (*fet kursiv text*). Svar har infogats per kompletteringsfråga.

Beskriv kortfattat vilket behov ledningen fyller

Svar: Ledningen ska säkerställa elleveranser i ett område som i dagsläget ses som utsatt när det gäller både islast/snölast i kombination med vanligt förekommande händelser i form av fallande träd etc. Detta har sammantaget gjort att stora delar av hushåll i Övertorneå legat strömlöst långa tider.

I ett tidigare skede gjorde vattenfall bedömningen att denna ledning kunde rivas utan att ersättas, men en senare utredning visade istället på ett tydligt behov, så istället för att riva ledningen behövs en reinvestering. Den nya ledningen förläggs till befintlig ledningsgata för att minimera ytterligare intrång och negativ påverkan i den lokala naturmiljön. Den gamla ledningen mellan Ekfors och Kiilisjärvi (saknar beteckning) som egentligen skulle varit riven kommer i framtida nätstruktur agera reservmatning och skapa redundans i nätet, vilket eftersträvas för att minska avbrottstiden. Om denna rivs utan att ersättas med ny ledning skapas en radial till Ekfors på 9 km.

Uttagkund i Ekfors är Övertorneå Energi AB som under de senaste tre åren haft en maxförbrukning på 13 MW. Sedan september 2020 har 3 MW av lasten flyttats till en annan station (PT7632 Rantajärvi), vilket medför att den förväntade maxlasten kommer att vara 9-10 MW. Med dessa effekter faller vattenfall under funktionskravet om 8 timmar, vilket vattenfall riskerar att bryta mot vid ett ledningsfel, eftersom schablontiden för att åtgärda ledningsfel är 11,5 timmar.

Beskriv ledningens nuvarande och förväntade effektbehov.

Svar: Den planerade ledningen bidrar till ett så kallat "maskat nät" vilket ger redundans och säkerställer leverans samt att antalet avbrott i området minimeras.

Övertorneå Energi AB har även visat intresse för att öka sitt uttag med 1-2 MW under de närmsta 20 åren. Dock finns det anledning att tro att uttaget kommer att fortsätta ligga ungefär där det är idag.

Beskriv ledningens dimensionerade strömvärde.

Svar: Feal 329 är dimensionerad för 650 A vid en konstruktionstemperatur på 50 grader Celsius vintertid och 425 A sommartid. Vattenfall bygger FeAl 329 för att erhålla låg impedans på grund av långa avstånd, inte på grund av dess termiska överföringsförmåga.

Ange vilken höjd stolparna kommer ha.

Svar: Stolphöjden kommer att bli 10 – 15 meter, enligt den tekniska beskrivningen.

Ni har uppgett att ni sannolikt kommer att använda wolmanitimpregnering eller motsvarande. Vi vill att ni uppger att det medel ni kommer använda är godkänt av Kemi.

Svar: Den wolmanitimpregnering som avses är Wolmanit CX-8 WB. Denna är godkänd av Kemikalieinspektionen till och med 2023-06-30 (regnr 5003). Mer info finns på kemikalieinspektionens hemsida här:

<https://apps.kemi.se/BkmRegistret/Kemi.Spider.Web.External/Produkt/Details?produktId=11948&produktVersionId=11949>

Ni har uppgett att ni i möjligaste mån inte ska placera stolpar eller stagförankringar i vattendrag. Om ni behöver placera stolpar i blöt mark vill vi att ni preciserar vilket stolpmaterial ni kommer att använda.

Svar: Trästolpe med wolmanitförankring.

Ni har uppgett att ni vid ledningspassage av Pahtakoda bör placera ledningsstolpar så att påverkan på siktlinjerna från Pahtakoda mot den fasta bebyggelsen i byn Liehittäjä minimeras. Vi vill att ni förtydligar om ni kommer att göra det? Om ni inte kan åta er detta, förklara varför det inte är möjligt.

Svar: Vid reinvestering av den befintliga ledningen blir sikten från byn Liehittäjä oförändrad jämfört med befintlig landskapsbild. Uppmätt från flera hushåll, drygt 2,6 – 3,4 km mellan hushåll och ledningen i dagsläget.

Av MKB:n och naturvärdesinventeringen framgår att naturvärdsarter finns i ledningens område. Ei kan inte av underlaget bedöma hur vissa av dem kan komma att påverkas av planerad ledning. Vi behöver därför mer information om de arter som ni tar upp i er ansökan. En fågelexpert behöver besvara frågorna nedan. Om det inte är möjligt att bedöma påverkan på arterna behöver ni utföra inventeringar i fält.

Svar: Anpassningar och skyddsåtgärder har arbetats fram i miljökonsekvensbeskrivningen för att generellt tillse att planerad verksamhet bidrar med så lite ytterligare påverkan som möjligt i området. Den viktigaste skyddsåtgärden är att anläggnings- och rivningsarbete sker vintertid, utanför häckningsperiod. Genom vald lokalisering inom befintlig kraftledningsgata minimeras ytan som påverkas. En befintlig ledning ersätts och endast ett mycket litet ytterligare markanspråk uppkommer längs sträckan. Fågelavvisare föreslås uppföras över de större myrarna och ingen ökad kollisionsrisk kan förväntas mot nuläget då det redan finns två kraftledningar på platsen. Ur kollisions synpunkt är det också bra att ledningar samlas i samma kraftledningsgata. Det gör dem visuellt mer synbara vilket minskar risken för kollision. Nedan följer svaren per ställd kompletteringsfråga. För dessa svar har fågelexperten [REDACTED] (LICAB) konsulterats. Med stöd av fågelexpert görs bedömningen att utifrån förutsättningarna för planerad verksamhet bedöms de aktuella åtgärderna inte innebära någon ökad risk att påverka fågelfaunan i området eller arternas bevarandestatus negativt, varken lokalt, regionalt eller nationellt. Några vidare utredningar eller inventeringar bedöms inte heller som motiverade utifrån den ytterst begränsade påverkan som kan uppkomma.

Enligt den naturvärdesinventering som utförts berör ledningen en myr som nyttjas av orre. Hur kan arten riskeras att påverkas av den nya ledningen? Finns det spelplatser som riskerar att påverkas? Vilka skyddsåtgärder vidtas om arten bedöms påverkas negativt?

Svar: Orre är en förhållandevis vanlig art i området, den är inte rödlistad och den kan förväntas uppträda och förflytta sig runt på stora myrområden. De aktuella åtgärderna medför inte att arealen öppen myrbiotop minskar och ingen ökad kollisionsrisk tillkommer då en redan befintlig ledning ersätts. Orrspelet sker oftast på en gemensam lekplats som är belägen på en myr, ett hygge, sjöis, en åker eller annan öppen plats. Många lekplatser används under flera år, men andra utnyttjas kortare perioder medan miljön är lämplig. I södra Sverige finns en brist på större öppna spelplatser, så är inte

fallet i Norrbotten vilket innebär att risken för störning på spelplatser bedöms vara liten. Det finns också en viss dynamik i valet av spelplats. Den mest intensiva spelperioden är i norra Sverige i slutet av april till mitten på maj. Den störning som kan ske i samband med anläggningsarbetet är temporär. Någon betydande och bestående risk för störning eller påverkan på populationen kopplade till tillfälliga arbetsinsatser bedöms därmed inte föreligga. Då artens bevarandestatus inte bedöms riskera att påverkas negativt av planerade åtgärder, oavsett eventuell förekomst av spelplatser i området, bedöms det inte motiverat att vidare kartlägga artens nyttjande av området eller vidta några ytterligare skyddsåtgärder för den typen av ytterst begränsade påverkan som kan uppkomma.

Om tjäder finns i området för valt alternativ behöver ni besvara frågorna ovan även för tjäder.

Svar: Ingen specifik tjäderlokal påträffades vid naturvärdesinventeringen men både tjäder och orre är allmänt förekommande arter i området. Tjäder är en förhållandevis vanlig art i regionen, är inte rödlistad och kan förväntas uppträda och förflytta sig runt i skogslandskapet. Tjäder spelar generellt inte i kraftledningsgator och spelen sker tidigt på morgonen innan daglig anläggningsaktivitet påbörjas. Någon betydande risk för störning vid tillfälliga arbetsinsatser bedöms därmed inte föreligga. Tjäder nyttjar till största delen skogsbiotoper och även om en viss breddning av kraftledningsgatan krävs och därmed innebär en liten förlust av skogshabitat så är arealförlusten av tjäderns habitat försumbar i det stora skogslandskapet detta gäller. Ingen ökad kollisionsrisk tillkommer då en redan befintlig ledning ersätts. Då artens bevarandestatus inte bedöms riskera att påverkas negativt av planerade åtgärder, oavsett eventuell förekomst av spelplatser i området, bedöms det inte motiverat att vidare kartlägga artens nyttjande av området eller vidta några ytterligare skyddsåtgärder för den typen av ytterst begränsade påverkan som kan uppkomma.

Flera objekt bedöms hysa värden för våtmarksfåglar men det finns en osäkerhet i bedömningen eftersom det var fel tid på året att observera aktuella arter. Vilka arter är det som riskerar att påverkas negativt och på vilket sätt?

Svar: Vid konsultation med fågelexpert bedöms de våtmarksfåglar som potentiellt kan förväntas nyttja myrarna utgöras av spridda förekomster av vadare (exempelvis grönbena), baserat på de arter som vanligtvis förekommer i denna typ av livsmiljö. Berörda myrar utgör inte några större myrkomplex utan består av mer avgränsade myrobject som inte har samma värde ur ett fågelperspektiv. Även om vissa av myrarna har konnektivitet till öppet vatten som kan utgöra lokala flygstråk för födosök och lokala förflyttningar så bedöms inga naturliga flyttstråk av större vikt finnas i området då älvar och liknande större ledlinjer i landskapet saknas. Arbete under fåglarnas häckningsperiod (maj-juli) undviks, arealen häckningsbiotop minskar inte på de öppna myrarna och ingen ökad kollisionsrisk tillkommer då redan befintlig ledning ersätts. Körskador på myrarna ska undvikas för minimerad påverkan på hydrologin då arbetena sker vintertid på tjälad och snötäckt mark. Av de fågelarter som kan förväntas häcka i de berörda våtmarksområdena bedöms risken för påverkan som ytterst marginell. Arternas bevarandestatus bedöms därför inte påverkas.

Ni beskriver även att myrarna potentiellt kan utgöra försöksplats eller häckningslokal för rovfåglar. Vilka rovfåglar bedöms kunna häcka i närheten av ledningen? Finns den en risk att rovfåglar kan påverkas negativt av planerad ledning? Har ni inhämtat information om eventuella rovfåglar i området från lokala fågelexperten/ornitologiska föreningar? Om ni inte gjort det behöver ni utreda om det finns sådan kunskap om rovfåglar i området.

Svar: Jorduggla (LC) är en art som häckar på större myrområden, men som födosöker i öppen terräng såsom myrar, ängar och kraftledningsgator. Tornfalk (LC) är en annan smågagnarspecialist som potentiellt skulle kunna födosöka på dessa myrar. Den risk som huvudsakligen föreligger för fåglar där kraftledningar går över myrområden är en ökad kollisionsrisk, men i det här fallet kommer en befintlig ledning att ersättas och ledningskonfigurationen kommer inte att förändras. Kollisionsrisken förväntas därför inte att öka med de aktuella åtgärderna. Det finns heller inga kända boplatser av kungsörn i närheten av ledningsgatan. Som skyddsåtgärder för att minska kollisionsrisken planeras fågelavvisare över de öppna myrar som har anknytning till öppet vatten och alla anläggnings- och rivningsarbeten utförs utanför häckningstid. Då befintlig ledningsgata nyttjas och befintlig ledning ersätts med ny innebär det ingen ökad kollisionsrisk eller någon betydande ökad påverkansgrad över myrarna. Vidare visar Vattenfalls statistik på få driftstörningar som kan ha berott på fågel (två driftstörningar under åren 2006-2012). Med den låga störningsfrekvensen i området bedöms risken för påverkan på stora fåglar vara låg. Baserat på den mycket låga påverkansgraden bedöms det inte motiverat att utföra ytterligare

utredningar eller inventeringar.

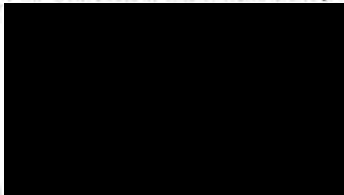
Ni har beskrivit att det saknas indikationer för häckning av ett antal arter, bland annat svan, storlom och rovfåglar. Ni behöver beskriva hur ni kommit fram till denna bedömning? (Denna fråga hänger delvis ihop med frågan ovan).

Svar: Bedömningen baseras på utsökning i Artportalen. Vid utsökning fanns inte några fyndrapporter i närområdet med häckningsindicier angivna för nämnda arter.

Den fridlysta orkidén Jungfru Marie nycklar riskerar att påverkas av planerad ledning. Ni har beskrivit att skyddsåtgärder kommer att vidtas för att minska risken för påverkan på orkidén. Vi vill att preciserar vilka skyddsåtgärder ni planerar att vidta.

Svar: Risk för påverkan under anläggnings- och rivningskede minimeras då arbetet sker vintertid på snötäckt och tjälad mark för att undvika körskador. Stolpplacering ska undvikas i möjligaste mån vid kända lokaler (inom naturvärdesobjekt G och J) för den fridlysta arten Jungfru Marie nycklar. Som ytterligare skyddsåtgärd kompletteras tidigare information med bifogad karta där förtydligande av platser för växtlokaler markeras ut tillsammans med ett hänsynsområde på 10 meter kring lokalerna. Inom dessa hänsynsområden ska stolpplacering undvikas vid detaljprojektering.

För Vattenfall Eldistribution, enligt fullmakt

Med vänliga hälsningar

Vattenfall Eldistribution AB

BILAGOR

Bilaga 1. Karta över hänsynsområden för Jungfru Marie nycklar.